

Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman ohjausryhmän kokospöytäkirja

Aika 13.12.2021 klo 10.30–12.00

Paikka Microsoft Teams

Läsnä Jääskeläinen Atte, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)
Heikkinen Erja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Hämäläinen Keijo, Jyväskylän yliopisto
Korhonen Jonna, opetus- ja kulttuuriministeriö
Koski Jouni, Laurea-ammattikorkeakoulu
Kykkänen Jani, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Lehto Petra, työ- ja elinkeinoministeriö
Mannila Heikki, Suomen Akatemia
Mielityinen Ida, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Niemelä Ilkka, Aalto-yliopisto
Nieminen Sanna, valtiovarainministeriö
Sippola Anniina, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry
Syväjärvi Antti, Lapin yliopisto
Vidgrén Mervi, Savonia-ammattikorkeakoulu
Kettunen Pauli, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)

Poissa

Asiantuntijat Karhu Jorma, opetus- ja kulttuuriministeriö
Innola Maija, opetus- ja kulttuuriministeriö
Palonen Maarit, opetus- ja kulttuuriministeriö

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.33. Kokouksen tavoitteena käydä lähetekeskustelu korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman jatkovalmistelusta.

1 Ajankohtaiset asiat

OKM:n korkeakoulupolitiikan vastuualueen johtaja Birgitta Vuorinen on siirtynyt Lontoon suurlähetystöön erityisasiantuntijaksi vuoden 2022 ajaksi, hänen sijaisensa Jonna Korhonen liittyy myös ohjausryhmään.

Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman linjauspaperi on julkaistu tiedotteen kera perjantaina 11.2. Seuraavaksi vuorossa on linjausten mukaisten toimenpiteiden jatkovalmistelu ja toteuttaminen siltä osin kuin se on mahdollista.

Lainsäädännöllisiä muutoksia vaativat asiat, jotka on tarkoitus saada säädettyä tämän hallituskauden kuluessa, on valmisteltava kevään 2022 aikana, jotta ne ehtivät käydä läpi eduskuntakäsittelyn.

Keskusteltiin linjauspaperin ehdotusten rahoitustarpeesta ja hallituksen tekemistä taloudellisista linjauksista. Toimenpiteiden toteuttaminen vaatisi paljon pitkäjänteistä rahoitusta, jonka saaminen on poliittisen päätöksenteon takana. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkisen rahoituksen tason nostamisesta kohti 4 % BKT-osuutta on parlamentaarinen linjaus joulukuulta 2021, mutta rahoituspäätöksiä ei ole tehty.

2 Jatkovalmistelu

Puheenjohtaja esitteli ohjelman kuusi toimenpidekokonaisuutta vuodelle 2022 (ks. Liite 1, s. 4–14).

Monista koulutusperusteisen maahanmuuton kokonaisuudessa olevista tavoitteista ja toimenpiteistä on jo sovittu Talent Boost tiekartan yhteydessä ja niiden toimeenpanoa jatketaan. Lisäksi tavoitteena on, että korkeakoulut voisivat rahoittaa ulkomaalaisten opiskelijoiden lisäystä nykyistä paremmin lukuvuosimaksuilla. Osana tämän prosessin jatkovalmistelua tehdään opiskelijavalintoja ja maksullisuutta koskevien säädösten tarkastelu ja edistetään opintotarjonnan kehittämistä (paljolti korkeakoulujen itsensä vastuulla).

Jatkuvan oppimisen osalta korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelmaan liittyy jatkuvan oppimisen strategian valmistelu syyskuuhun 2022 mennessä. Tavoitteena on asettaa työryhmä maaliskuun aikana.

Kriittisen ja huippuosaamisen lisäämistä ei ohjata tämän ohjelman ohjausryhmässä, mutta puheenjohtaja nosti esiin aiheen parissa tehtävät tärkeimmät valmisteluprosessit.

Korkeakoulutuksen joustavoittaminen on ohjelman kokonaisuuksista laajimpia ja monisyisimpiä. Monet asiat ovat korkeakoulujen omalla vastuulla.

Koulutusvastuujärjestelmän uudistamisen valmistelu vaatii laajaa yhteistyötä myös muiden hallinnonalojen kanssa, koska koulutusvastuut ovat kiinteässä yhteydessä tutkintonimikkeisiin ja -rakenteisiin, jotka puolestaan ovat usein sidoksissa muiden ministeriöiden hallinnonalalla oleviin kelpoisuusvaatimuksiin. Koulutusvastuujärjestelmän uudistamista on tarkoitus ohjata tässä ohjausryhmässä, jonka lisäksi tarvitaan Unifin ja Arenen yhteisiä alakohtaisia valmisteluryhmiä tekemään koulutusalakohtaisista ehdotuksista uudistamisesta.

Tutkimukseen ja TKI-toimintaan liittyvät toimenpiteet etenevät osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden ministerityöryhmän joulukuussa 2021 päättämän päivitetyn TKI-tiekartan mukaisesti. OKM:n vastuulla

olevat TKI-tiekartan toimenpiteet käynnistetään 2022 aikana ja vähintään puolet niistä saadaan myös tehtyä vuoden aikana.

Ohjauksen ja rahoituksen saralla OKM tekee yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja valmistautuu syksyllä 2022 alkavaan valmistelutyöhön selvittämällä mm. muutostarpeita.

Keskusteltiin jatkovalmistelusta sekä -toimenpiteistä. Esille nostettiin mm. seuraavia näkökulmia:

On tärkeää huomioida, että osa tavoitteista suuntautuu lyhyemmälle aikavälille ja koulutusvastuujärjestelmän uudistaminen puolestaan yli kymmenen vuoden päähän. Jälkimmäisen valmistelussa tarvitaan sekä alakohtaista että kokonaisvaltaisempaa valmistelutyötä

Jatkuvaa oppimista olisi tärkeää tarkastella koko koulutusjärjestelmän tasolla. . Jatkuvan oppimisen yhteydessä olisi tärkeää poistaa vastakkainasettelua nuorten tutkintokoulutuksen ja jo työelämässä olevien väliltä.

Koulutusperäisen maahanmuuton osalta konkreettiset toimenpiteet pitäisi saada määriteltyä ja toteutettua nopeasti, esimerkiksi laajentamalla toiminnallisesti kaksikielisten koulutusohjelmien tarjontaa.

Rahoituksen kohdistamista ja mahdollisen lisärahan hankkimista korkeakoulutusjärjestelmään tulee tarkastella huolella.

Lisäksi korostettiin tarvetta huomioida opiskelijoiden hyvinvointi ja tukea pudokkuuden ehkäisytöitä.

Myös tutkimuksen ja TKI-toiminnan merkitys korkeakoulutukselle pitää muistaa koulutusvastuujärjestelmän uudistamisen yhteydessä. Keskeisiä kysymyksiä tulevalle pohdinnalle ovat myös duaalimallin tulevaisuus sekä kandi- ja maisterivaiheen nykyistä selvempi erottaminen toisistaan. Jos näitä tavoitellaan, tarvitaan suuria muutoksia myös mm. työelämältä ja erilaisilta kelpoisuusvaatimuksilta. Mahdollisten muutosten aikahorisontti on yli kymmenen vuoden mittainen.

Puheenjohtaja totesi, että jatkotoimet toteutetaan liitteen mukaisesti. OKM käynnistää tarkastelun kv-opiskelijoita koskevista mahdollisista säädösmuutostarpeista. Työn etenemisestä ja tuloksista raportoidaan ohjausryhmälle. Lisäksi käynnistetään jatkuvan oppimisen strategiatyö yhdessä OKM:n, Arenen ja Unifin kanssa. OKM valmistelee koulutusvastuujärjestelmän uudistamiseen tarvittavien kokoonpanojen kokonaisuuden ja lähettää jäsenpyynnöt myöhemmin. Rahoituskannusteiden ja ohjauksen muutosten valmistelu käynnistyy vasta syksyllä, mutta OKM tarkkailee keskustelua ja analysoi mahdollisia tarpeita.

Seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen määritellään vielä tarkemmin tavoitteet ja valmisteltavat toimenpiteet yhteisen tilannekuvan kirkastamiseksi. Lisäksi seuraavaan kokoukseen päivitetään korkeakoulutuksen kokonaiskuva kontekstoimaan osa-alueiden valmistelutyötä.

3 Muut asiat

Ohjausryhmä kokoontuu seuraavan kerran maaliskuussa ja sen jälkeen touko-, kesä-, elo- ja syyskuussa. Kokousten alustavat aiheet ovat liitteessä. Sihteeri lähettää ohjausryhmälle kyselyn tarkemmista kokousajoista kokouksen jälkeen.

4 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.56.

5 Liitteet

Liite 1: KK Ohry 1 2022 esitys